

ELŐFIZETÉS
HALYBAN ÉS VIDÉKEN
 Egy évre ... 100 Lei.
 Fél évre ... 50 Lei.
 Egy negyed évre ... 25 Lei.
 Egy hónapra ... 15 Lei.

Hirdetások
 Árszabása szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és csanádi egyesülé-
 vasutak p-letájában.
 TELEFON-SZÁM: 48.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Vállalat
 Bulvardul Regale Ferdi-
 nand I. (József főh-út) 29.
 TELEFON-SZÁM 181.

Arad, 1921.

Főszerkesztő:
 Stauber József.

Péntek, március 18.

Általános amnesztia

BUCURESTI. Az általános amnesztiajavaslat két-három nap alatt elkészül. Az amnesztia kiterjed az összes katonai és polgári személyekre, akiket a háború folyamán, vagy azután ítéltek el. Az összes folyamatban levő büntetéseket rövidesen be fogják fejezni. Az amnesztia azon a napon lép érvénybe, amikor *Károly* trónörökös visszaérkezik Bucurestibe.

ATHÉN. *Károly* trónörökösnek *Iona* görög hercegnővel történt házasságkötése alkalmával a szövetségesek követel megjelentek az athéni román követségen, ahol kifejezték szerencsekívánataikat. A trónörökös pár és a királyi család ma este indul vissza Bucurestibe.

A költségvetés.

BUCURESTI. A költségvetésben a bevételek összegét 8 milliárd és 9 millió leiben irányozták elő. A kiadásokat már véglegesen megállapították. Eszerint a kiadások nem haladják meg az 8 és fél milliárd leit.

Román-magyar gazdasági kapcsolat.

BUDAPEST. *Tartarescu* budapesti román konzul tudósítónk előtt nyilatkozott. Kijelentette, hogy a legsürgősebb tennivaló Románia és Magyarország között a gazdasági kapcsolatok újrafelvétele. Magyarországnak fejlettebb ipari üzemei fenntartására szénre, benzinre, petroliumra és fára van szüksége. Minden megvan Romániának, amelynek viszont ipari és mezőgazdasági gépekre és mozdonyokra van szüksége.

Egyoldalú javaslat.

(Amikor a termelő állapítja meg az árakat.)

Megírtuk, hogy a vendéglősök kérvényt nyújtottak be az árvizsgáló bizottsághoz, melyben a vendéglői árak felemelését kérik. Az árvizsgáló-bizottság a napokban foglalkozott a vendéglősök kérésével és úgy határozott, hogy helyesnek tartja a vendéglősök kérését és véleményezi a vendéglősök kérését. Robu János polgár-

Trockij békét akar a felkelőkkel.

HELSINGFORS. *Trockij* a kronstadti felkelőknek újabb békeajánlatot tett, amely sokkal kedvezőbb, mint az előbbi volt. A kronstadti katonák száma 50000, de ez a szám naponta szaporodik.

LONDON. Az orosz nép felkelése a bolsevisták ellen Ukrajnában is terjed. A tanácskormány kegyetlenkedésekkel akar a helyzet ura maradni. A kivégzéseket oly hajmeresztő kegyetlenségekkel hajtják végre, hogy maguk a kommunisták vezetői is azt követelik, hogy *Trockij* mondjon le.

LONDON. A *Daily Express* jelent: A Fekete-tengeri orosz flotta hajóin lázadás tört ki. A Kaspi-tengeri flotta a felkelőké. Kronstadttól a kinal terror csapatok elvérezték. A felkelők Kronstadttól erődelt és a pétervári szovjetházat lövik.

REVAL. A lapok jelentik, hogy az antibolsevista csapatok Krasznajagorka megszállása alkalmával *Sztnovjev* és *Kalkin* népbiztosokat elfogták.

Ügyvédi kamara a nagy honoráriumok ellen.

Megírtuk annakidején, hogy dr. *Pongrácz* Jenő budapesti ügyvéd beadványban kérte a budapesti ügyvédi kamarát, tegyen folyamatba megtorló lépéseket ama ügyvédek ellen, akik bolsevista bűncselekménnyel vádolt egyének től végzett munkájuk és kivált a vádlottak anyagi viszonyaival arányban nem álló magas honoráriumokat követeltek. A kamara arra kérte dr. *Pongrácz*ot, hogy bocsásoni pozitív adatokat rendelkezésre. Dr. *Pongrácz* huszontöt aktát küldött az ügyvédi kamarához. Az egyik akta elmondja, hogy *Lantos* Bertalan vasúti munkást a kommun letörése után tartóztatták. A felesége dr. *Orbán* Gábor ügyvédet bizta meg a képviseléssel, aki 17,000 koronát kért a munkáért. Az asszony eladta mindenét és a honoráriumot kifizette. Néhány nappal a végtárgyalás előtt dr. *Orbán* lemondott a védelemről, de a 17,000 koronát nem adta vissza. *Boskovitz* Ignác kárpítást bolsevista bűncselekmény gyanúja miatt tartóztatták és négy hónapig tartották fogva. Miután semmit sem tudtak

rábizonyítani, mint nem kívánatos elemet internálták. Dr. *László* István ügyvéd elvállalta, hogy *Boskovitz*ot 25,000 koronáért 14 napon belül kibozza az internált-ságból. *Boskovitz* felesége összekoldulta a pénzt és kifizette az ügyvédet, akinek azonban nem volt alkalmá *Boskovitz*ot kiszabadítani, mert ez még a 14 nap letele előtt meghalt. Az ügyvéd a honoráriumot nem akarja visszafizetni. Egy harmadik eset a következő: *Freifeld* Ferenc sárospataki lakos gimnazista-leányát tartóztatták és internálták. Dr. *Vass* Károly ügyvéd vállalta a dolgot 10,000 koronáért. A pénzt megkapta, de amikor *Freifeld* sürgette az ügyvédet, hogy hozzon még 30,000 koronát, azután majd lehet beszélni a dologról. *Freifeld* ezt a pénzt már nem tudta előteremteni, a 10,000 korona az ügyvédnél maradt és a leány nem szabadult ki. Érdekes, hogy dr. *Pongrácz* beadványában majdnem tulnyomóan olyan ügyvédek szerepelnek, akik a szociáldemokrata-párt jogvédő-osztályának voltak tagjai.

Megindult a vérkeringés.

Románia egész területéről most már teljesen megindult a külfölddel a normális teherforgalom. Az erdélyi fatermelő és kereskedők nagy mennyiségben szállítják árukat a szomszédos országokba és hetek óta jönnek is már a külföldről: Magyarországból, Ausztriából, sőt Svájcól is az áruval megrakott hosszú tehervonatok. A román és osztrák kormányok között létrejött egyezmény alapján megindult rekompenzációs vasúti szerelvények néhány hetet fokozott, erős forgalom mellett már kicsérélődtek és most a két ország között lassan helyreállott a rendesmenetli vasúti teherforgalom. Ha az aradi pályaudvaron egy 30 kocsiból álló tehervonatot veszteget egy személykocsival és egy kisebb fajta kalauzkocsival, amely előtt egy nagy, szemmeláthatólag külföldi mozdony pihgett. Beszélgettünk a vonatkísérőjével, *Lambrecht* bécsi vasúti mérnökkel, aki elmondta, hogy a vonat Ausztriából jön és különböző iparcikkal van megrakodva. Tulajdonképpen Bucuresti a végcél, de előbb *Timisoara* (Temesvárra) mennek, ahol a szállítmány egy részét több ottani nagykereskedő által rendelt nagyobb mennyiségű árukat le fogják kapcsolni. A vonat előreláthatólag néhány hétig Bucurestiben fog időzni, ahonnan petroliummal megrakodva tér vissza Ausztriába. Visszajövet Aradon a vonathoz 6-8 ciszterna szeszt fognak csatolni.

Iparüzés — nem felmondási ok.

Goldschmidt Sándor bankár a Strada Pirci (Vörösmarty-utca) 3. szám alatti tulajdonosa felmondott lakójának öv. *Weinberger* Lajosnak, mert lakásában varrodát rendezett be. *Goldschmidt* kérte a lakásbizottságot, hogy érvényesítse a felmondást. Az aradi törvényszéken működő lakbérleti bizottság *Kovács* József járásbíró elnöklete alatt tárgyalta az ügyet. *Goldschmidt* azzal indokolta a felmondást, hogy az új varroda a házban lakó többi varrónok egzisztenciáját veszélyezteti és a lakást is fokozottabb mértékben rongálja a varroda alkalmazottal. A lakbérleti bizottságnak erre vonatkozólag már régen volt egy elvi jelentőségű döntése, mely szerint az iparüzés nem jogosít felmondásra, legfeljebb házbéremelésre. Így a bizottság *Goldschmidt* Sándort elutasította kérelmével.

WASHINGTON. Az amerikai csapatok résztvesznek a rajnai vámok beszédésénél.

WASHINGTON. Az amerikai szenátus legközelebb megkezdi az Egyesült Államok és Németország viszonyának fendezését.

Kivándorlási láz Magyarországon.

BUDAPEST. Aldassy József dr. miniszteri tanácsos, a kivándorlási ügyek szakavatott ismerője és vezetője egy pesti újság munkatársának a következőket mondta:

— A tulajdonképeni kivándorlást csak ez év elejétől lehet számítani. A múlt évben a főkapitány sággal együtt 1134 utlevelet állítottunk ki. Ez nem is kivándorlás volt; mert az utleveletkérek nagy része tanulmányútra ment, a másik részük pedig Amerikában élők hozzátartozói, családtagjai voltak. Az idén nagy mértékben indult meg a vándorlás, annyian jelentkeztek, hogy a hajóstársaságok ma már csak 6—8 hétre fogadnak el előjegyzéseket. A kivándorlók foglalkozási ágakra nézve a legkülönbözőbbek: a legmagasabb köröktől a legalsóbb társadalmi osztályokból rekrutálódnak a kivándorlók. Jellemző, hogy intelligensebb osztályokból a férfiak, az alsóbbakból a nők hagyják el hazájukat. A földművesek közül, kik a háború előtt a kivándorlók zömét adták, ma a kedvező gazdasági helyzet miatt kivándorló nincs, vagy alig akad. A kivándorlási hajlam a nép minden rétegében megvan; a lateinerek közül nagyon sokan utlevél nélkül, vagy a legminimálisabb összeggel indulnak utnak. Hiába intettük a Mexikóba ment lateinereket, hogy ott reájuk szükség nincs, elmentek s mint értesülünk, teljesen lezüllöttek.

— A kivándorlók zöme főleg az Egyesült-Államokba, sokan Mexikóba, többen Délamerikába, sőt Peruba is kértek utlevelet. Ezek között sok volt az ügyvéd, orvos, tanár és tanító. A munkások közül a tanult szakmunkások: asztalosok, lakatosok, borbélyok mentek ki Délamerikába, kértük őket, írjanak nekünk sorsukról, de nem értesítettek bennünket és ebből azt következtettük, hogy a sorsuk rosszul megy. A Délamerikába indulók között voltak ipari szakmunkát tanult leszerelt tiszték is, akik minden figyelmeztetésünk ellenére utnak vágtek, de már Marseillesben elakadtak.

— A munkások közül tavaly Franciaország elpusztult részeinek felépítése végett többen jelentkeztek kivándorlásra, mert az antanttól erre nézve felhívást is kaptunk. Lengyelországban és Olaszországban meg is kezdtek a munkások toborzását és elszállítását, közben Franciaországban beütött a gazdasági krízis a túlterhelés miatt, óriási tömegek lettek munkanélkülivé. Most már a franciák saját munkásaiknak akartak kenyeret biztosítani és a kiszállott lengyel és olasz munkásság nagy része munkanélkülivé vált.

— Hasonló gazdasági krízisben szenved Amerika is, ahol a munkásság egy részét elbocsátották. Az amerikai gyárak produktumainak az európai államokban való elhelyezése és ezzel a gyárak üzembehelyezése mellett a mun-

kanélküliség megszüntetése céljából Edge szenátor törvényjavaslatot terjesztett a szenátus elé, hogy alapítsanak óriási tőkével a közép-európai államoknak hitelnyújtás végett bankokat, amelyek lehetővé tennék, hogy az amerikai gyárak termékeit megvásárolhassák a rossz valutájú európai államok. Az amerikai munkanélküliséget nem tartom 3—5 hónapnál hosszabbnak, mert Amerika hatalmas gyáripára ennél hosszabb ideig nem bírná ki. Az egyes államok nem gördítenek akadályt bizonyos feltételek teljesítése esetén a bevándorlás ellen, egyedül Anglia nem engedélyezi gyarmataira: Kanadába, Ausztráliába és Délafrikába a bevándorlást. — A francia gyarmatokra a Szeged vidéki fiatalság igyekezett az idegen légióba való belépés végett, a kik közül sokan keserves és küzdelmes ut árán tudtak visszajutni Magyarországra. A forradalmak lezajlása, 1919. augusztus óta körülbelül 14.000 ember tért vissza Magyarországra.

Az öregek mehetnek.

(Nyugdíjazások a városnál.)

A városi nyugdíj-bizottság ma délelőtt dr. Robu János polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a fogyasztási adóhivatal öt idősebb hivatalnokát április 1-től nyugdíjazza. Ezt azzal indokolta a bizottság, hogy rendelet szerint a hatvanöt éven felüli hivatalnokok

nyugdíjba küldhetők annál is inkább, mert az átszervezett fogyasztási adóhivatal meggyarapodott munkáját az idősebb hivatalnokok nem tudják elvégezni. A nyugdíjazott hivatalnokok a következők: Rédl Ernő 82 esztendő helyettes felügyelő, Reiner Lipót 76 éves könyvelő, Leopold Ignác 77 éves, Cziffra Gergely 74 éves és Meiszter Adolf 74 éves fogyasztási adóvizsgálók. A bizottság még javaslatot tett a tanácsnak ama rendelet kiegészítésére, mely szerint azok a napidíjasok, akik legalább egy esztendő óta ott vannak a város szolgálatában, nyugdíj jogosultsággal bírnak, még pedig úgy, hogy csak azok a legalább egy éve dolgozó napidíjasok bírnak nyugdíj jogosultsággal, akik 45 évnél fiatalabb korban léptek a város szolgálatába. Az ennél idősebb napidíjasok pedig irattassanak be a kerületi munkásbiztosító pénztárba.

Meggyilkolt milliomosó

Ékszerrel.

Bucuresti. Tegnap egy bucuresti ékszerész bejelentette a rendőrségnek, hogy üzletében egy általa nem ismert ember igen nagyértékű ékszereket keltelt megvétele, de amikor az illető nevét megkérdezte és az ékszerek származása iránt érdeklődött, az idegen megtagadott minden felvilágosítást és az üzletből hirtelen eltávozott. A rendőrség megállapította, hogy a megvétele ajánlott ékszerek a meggyilkolt Spanescu milliomosó tulajdonai és hogy az eladó egy orosz származású férfi, akit igen sűrűn láttak az öngyilkossá lett Serbán társaságában.

Az emberevő.

Írta: Bródy Miksa.

Péter gyűlölte az emberiséget. Nem csupán szentimentalizmusból, mint a missisipi-i vadász asszony, aki a fontainebleau-i zsuron szemérmesen mesélte el, hogy a törzs ellenségeit szánalomból ette meg. Péter sötétkedvűségében megfeneklett nem egy élet- és világfelfogás, mely táplálta nagy haragját. A tiszta erkölcs nevében, az embermilliók terhe alatt görnyedő földteke nevében, a leigázott és félszelidre nyugozott barmok és baromfiak nevében, a vasekétől megsebzett fitezők nevében, sőt az örök szeretet nevében is gyűlölte embertársait.

Azonfelül pedig a szeretőit elszerezték, — a pénzt elkeresték előle; az álmai másoknál valósultak meg, a vágyait mások élték át; fanyar mizantróp lett belőle.

Nem tagadta. Hirdette uton-utfélen mint a perzsa Ariman papjai, mint az egyiptomi Typhon tanítványai: a hidegvérűek fanatizmusával, égő szemmel, hidegrázósan, rossz kacagással, a minőt Lucifert ábrázoló színészek honosították meg a színpadról a nézőtérre át a nevelő izmokba.

És ezt az embert a végzet — nem tudni, az enyém-e, vagy az övé — az utamba sodorta. Nem hiszek fantasztikus történetekben, úgy nem követelem, hogy mások

elhigyjék azt, amit mondok, de oly igaz mint ahogy csak akkor szoktam hazudni, amikor nem vagyok rászorulva, hogy Péter a lakásának egyik rejtett lakosztályában egy bronzból épített Ápisz ökörnek áldozott. Nem tudom, mivel; de nagy a gyanum, hogy a pogány hagyományokhoz híven vöröshagymával, mert annak az illata párolgott ki testének minden pórusából, valahányszor elvégezte bálvány-áhitának titkos szertartásait.

A budai dombok duzzadó emelőn táplálkozott ismerettségünk, mely — sajnos, — nem dagadhatott barátsággá ismert hitvallása következtében.

A sárguló ligetek szikár, majd nem ógórőgő unalmas harmóniája ömlött ránk a nyárvégi napokon, amikor nem egyszer vérbeborult szemmel ordította felém emberharagjának végtelen optimizmusát:

És meg fog rohadni ez a világ! Kifog döglenni belőle az emberiség! Egy nagy temető lesz ez a föld, nagyobb még, mint a farkasréti temető is és elnyeli azokat, akik mint piócák élőködtek rajta. Hálátlanul taposták, ásták, szántották és még hozzá köptek is rá!

Olvadógyöző volt a szó, melyet a harag lendített ajkára, hogy nem mertem azt a megjegyzést megkockáztatni: hová köptek volna?

— Gyűlölöm az embereket, — folytatta — tiszta gyermekkod

szivem mélyéből, mert tőlük kívül valónak érzem magam, mert más vagyok, mint ők, bárha az ő formájukban öltöttem testet. Nincs igazam? . . . Mért nincs igazam? Jögom van hozzá! A számi gyűlöli a kinait, a perzsa megveti az áfgánt, a sziriait kiközösítették a fajok szívével hangversenyéből, a khamiták számára meghuzták rabrácsos a délövet; pedig mind annyian egyformában öltöttek testet. De az egyiknek a füle nagyobb, a másik három gomb helyett négy gombot varrat a mellyéire, a zsidóknak az orra görbe és így tovább. Ne csodálkozzék hát, ha a végletekig levonom a következtetést. Az én számomra minden orr egyformán görbe, a magamét kivéve. Egymagam külön faj vagyok, egyenes leszármasza annak a fakirnak, aki a meztelen hasán kusza be a várost és az egész életén át tűrte, hogy a járókelők korbácsosai verjék le róla a világ bűneit. És amikor az egyiknek korbácsolás közben majd megrepedt a szíve a szánakozástól, ilyen vigasztalta: „Ne busulj, paitás, majd visszaadom neked a másvilágon, amikor majd te kuszol a hasadon és az én kezemben lesz a korbács!” . . . Ennek a fakirnak vagyok a leszármaszottja. Egymagam vagyok a fajtamból és gyűlölöm a többit, kivétel nélkül mind. . . az egész emberiséget. . . És csak az az óhajom, mennél hamarabb következzen be a tulvilág országa, hogy ősom korbácsát végig-

suhintsam azokon, akiket embertársaimnak hívnak!

Az utolsó mondatoknál már rikácsoló volt a hangja. Szerencsére a házikónál voltunk már, a melyben lakott. A kertben egy szöke leányzó bádorgancsó nyakából öntötte a vizet a virágokra. Péter leánya volt, de ő nem vette észre. Csak megragadta bucsurá nyujtott kezemet és szikrázó szemét rám düllesztve, kiáltotta:

— Ölni szeretnék! Hát csak egy embert is, akinek fejét le tudnám csapni, mint az egész emberiség szimbolumát. És jaj annak, aki egyszer a kellő pillanatban az utamba kerül! . . . A fogadalmam már megrögződött hozzá, csak a kellő pillanatot várom! . . .

Csupán azért, mert épp kellemesen és bizsergetően sütött rám a délutáni nap, megálltam vele a kapunál és minden céltartósságnélkül — mert nem hittem gyilkos szándékában — elmeséltem neki Jephthe leányának történetét . . .

— . . . „És Jephthe leánya kijött a házból, hogy üdvözölje apját és örvendjen a nagy győzelem, melyet az ammoniták fölött aratott. És Jephthe megszagatta ruháit és feláldozta lányát, miután előbb megengedte neki, hogy elmenjen a hegyre és sirjon azért, mert szüzen kell meghallnia” . . .

— Péter vállat vont, valamit dörmögött, bement a kertbe és homlokán csókolta a szöke leányzót.

Vörös sapka — kék ruha.

A CFR. bucarestii vezérigazgatója az elmúlt napokban rendeletet adott ki, amely szerint a Románia egész területén üzemben levő vasutak, az összes magánvállalatokat is beleértve, április elsejétől kezdve alkalmazottaikat kötelesek ellátni a CFR. vasutasok részére hivatalosan előírt vasuti egyenruhával. A királyság területén működő magánvasutak alkalmazottai részére már rég elő volt írva az államvasuti uniformis viselése, és így a rendelet kizárólag az erdélyi magánvasutak üzemére vonatkozik. A CFR. központi rendelete bennünket is közeli érint. A rendelet következtében ugyanis az A. CS. E. V. alkalmazottai is hozzájutnak majd az új vasuti uniformishoz: a lángvörös sapkához és a pávakék egyenruhához.

Borzalmak.

(Egy német különítmény rémtettei.)

BERLIN. A napokban kezdte meg a breszlai esküdtbíróóság az Aulock-különítmény tagjai ellen indított bünpör tárgyalását. A különítmény tagjai ellen az a vád, hogy breszlai polgárokat bántalmaztak. A kihallgatott tanúk borzalmas dolgokat mondanak el a különítmény viselt dolgairól. A tiszték is résztvettek a borzalmas kínzásokban. Az egyik tanu elmondotta, hogy őt a különítmény egy tiszt megöletésével vádolta. Akkor azzal védekezett, hogy a kérdéses időben munkában volt, amit munkaadója, egy zsidó vállalkozó is igazol. Erre azt válaszolták neki, hogy zsidókkal nem tárgyalnak. Nem is kédezők többé, hanem az ártatlan embert fogvatartották és kegyetlenül megkínozták. Egy másik tanu elmondotta, hogy a különítmény egyik őrevezetője így szólt a vele letartoztatott kerékpárosokhoz:

— Egész jól fogom használni a kerékpárod. Téged ugyanis a fal mellé állítanak, hát nem lesz szükséged a kerékpárra.

Később ezt a kerékpárost a parancsnokság csipile ében verbe-fagyva, holtan látta. Elmondották a tanúk, hogy a különítményhez behozott foglyoktól megkérdezték, vajon sebesültek-e? Amikor az egyik a fején levő sebet megmutatta, a különítmény katonái gummi-botokkal rávágtak a szerencsétlen ember sebére. Az ütések következtében a sebesült meghalt.

AZ ARADI KÖZLÖNY

Bejegyzett telefonszám: 181

A Budapesten elfogott bucarestii sikkasztó

Néhány nappal ezelőtt megírta az Aradi Közlöny, hogy Budapesten letartoztatták Rubel József 24 éves kereskedőt, aki bucarestii kereskedőktől 16.000 dollárt vett fel azzal, hogy ezt az összeget rendeltetési helyére juttassa. Rubel József viselt dolgairól most még a következő részleteket jelentik: Amikor Rubel József megkapta a 15 ezer dollárt, Aradra jött, majd innen átszökött a magyar határon. Előbb Szegeden, azután Battonyán bujdosott, majd Budapestre került, ahol a dollárokat átváltotta részben magyar penzre, részben idegen valutákra és azután a magyar fővárosban igyekezett elhelyezkedni. A megkarosított bucarestii kereskedő a bucarestii rendőrségen jelentették ki, majd a nyomozás alapján megtudták, hogy Rubel Magyarország felé vette útját. A bucarestii kereskedők tevényték Budapestre és a főkaptányiságon tevénytést tettek az akkor még ismeretlen tartózkodási helyéről József ellen. A rendőrség nyomozásánál fontos szempontot szolgáltattak maguk a tevénytő bucarestii kereskedők, amennyiben közölték a rendőrséggel, hogy Rubelnek Ujpesten van

valami rokona. A detektívek végigjárták egész Ujpestet s miután megállapították, hogy az Ujpesten lakó Rubel Pinkász nevű zsidó tényleg rokona a bucarestii sikkasztónak, valótóra fogták és megtudták tőle azt, hogy Rubel József Radó József álnéven Budapesten a Peterdi-utca 4. számú házában lakást akart bérelni, megtudták azt is, hogy Rubel József ügyeinek intézője Kirz Jenő ügyvéd. A közölt adatok alapján a detektíveknek nem volt nehéz a sikkasztót elfogni, aki a letartoztatásakor 8 millió készpénzt találtak. Rubel bevallotta, hogy a hiányzó összegeket részben egyes magánszemélyeknél, részben bankoknál és lízdebizonyosoknál helyezte letébe s egy bizonyosra vállalt, hogy ezek az összegek is megkerülnek. Ezen esetben a bucarestii kereskedő kara teljes egészében megtérülne. A rendőrség Rubel Józsefet, valamint Kirz Jenő ügyvédet, akik ellen több nyomozás gyűjtött anyagot fel arra nézve, hogy tudomásuk lehetett Rubel pénzének eredetéről, őrizetbe vette. A nyomozást a legnagyobb eredményt hozta a rendőrség.

A gonosz barátja.

(Egy aradi leány öngyilkos kísérlete.)

Ma éjjel 3 órakor érdekes látványnak volt szemtanuja a vasuti hidon egy mulatságból hazatérő társaság. A hid karfájáról egy közepetermetű, elég fiatal kinézésű leány éppen akkor akarta magát a vízbe vetni, amikor a társaság a hid első pilléreire érkezett. Gyorsan odaszaladtak, hátulról leemelték a karfáról a már teljesen elszédült leányt, aki csak értelmetlenül és zavartan tudta megmondani, hogy hol van a lakása. A társaság egyik tagja kocsis szaladt és azután hazakísérték a leányt, aki reggel tért csak eszméjére és szomorúan mesélte el a társaság egyik érdeklődő tagjának öngyilkossági szándékának okát. Apja évekkor ezelőtt egy aradi nagyvállalat főnöke volt, majd nagyobb sikkasztást követett el, ami miatt Amerikába szökött. A leány édesanyjával állandóan nagy nyomorban élt, míg végre az elmúlt év őszén egy aradi női divatkereskedésbe került elég jó fizetéssel. Az üzlet tulajdonosa azonban folytonosan szerelmi ajánlataival kizárta a fiatal leányt, aki végül is otthagya az üzletet. Ezután már nem tudta tovább látni édesanyja mellett a nagy nyomort, s egy barátjához ment lakni, akivel két-három hónapig jól megvolt. Ez idő alatt a leány barátja mindig célzás-

kat tett arra, hogy egy fiatal leánynak nem érdemes elhagyatottan és szomorúan élni és majd ő gondoskodni fog arról, hogy a leány, pénzzel jusson. Egy ízben egy férfi vendég látogatójuk volt, a barátja egy kis idő múlva kiment a másik szobába és kívülről bezárta az ajtót. A leány megsejve barátjának tervét, az ablakhoz szaladt, kinyitotta és segítségért kiáltott. A házbeliek berontottak a lakásba, de a barátja azzal fenyegette a leányt, hogy most már ugyis mindegy, most már úgy sem mehet többé vissza, az anyjához. A leány a barátja gonoszságán azután annyira elkésredett, hogy elhatározta az öngyilkosságot. A leányt a társaságnak sikerült kibékíteni az anyjával és álláshoz juttatni.

A bálkirálynő.

Különös farsangi esemény tartja izgalomban még most is Glasgow angol város közönségét. A múlt héten nagy álarcosbálat rendeztek, amelyen a város színe-java részt vett. A sok szép nő között feltűnést keltett egy török hercegnőnek öltözködött hölgy. Nemcsak a kosztüm bilincselte le a figyelmet, hanem a természete is olyan csodálatos és szép volt, hogy a jelenlévők egyhangú állítása szerint még a bálkirálynők között is első helyet érdemelt meg. A legelőkelőbb urak versengtek azért a szerencséért, hogy a hölgyet táncolhassanak, vagy vele egy-két szót válthassanak. Mikor levetette az álarcot, még nagyobb volt körülötte a tolongás. Éjfél után két órakor hirtelen zürzavar támadt a teremben. Rendőrök jelentek meg a táncoló párok között és egyenesen a „török hercegnő” felé tartottak. Mikor hozzáérttek, a törvény nevében felszólították, hogy kövesse őket. A „hercegnő” lovagjai tiltakoztak, egy lord elcsapással fenyegette meg a rendőröket, akik azonban nem tártottak és azt mondták, hogy a „hercegnőnek” velük kell menni, mert tulajdonképpen régóta keresett gonosztevő, többszörös sikkasztó, csalo és nem is leány, hanem férfi. Fia a lord kívánja, mondták a rendőrök, menjen velük a szomszédos szobába, s ott a motozásnál bizonyítják, hogy a bálkirálynő legfeljebb a bálkirály nevet érdemli meg. A leányruhába öltözött gonosztevőt a rendőrségre kísérték, ahol megvallott mindent. Arra a kérdésre, hogy miért öltözködött nőnek, azt felelte, hogy csak be akarta bizonyítani, ha arra kerül a sor, el tudja boldondítani az egész világot.

Irodalom és művészet.

A színház heti műsora:

Péntek: Zsidónő. D'Arin operabékes vendégfelléptével. (C.)

Szombat: Az ezüst sirály. (A.)

Vasárnap d. u.: Mánás Miska. Este: Piros bugyellár. (B.)

* A színházi iroda közleményei. D'Arin operabékes pénteki vendégfellépte iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg. A Zsidónő pénteki reprizére már csak mérsékelt számban árult jegyeket a színházi pénztár. — Vasárnap délután a Mánás Miska kerül színre Sebestyén Jenővel a címszerepben és este a Piros bugyellár népszínművet eleveníti fel a színtársulat. — Cseregyerek, Farkas Imre hangulatos és kedves dalosjátéka a színház legközelebbi ujdonsága. Az új Farkas darab szereplői felvidéki zipszerek és debreceni magyarok s színhelye Debrecen és Igló. Az ujdonságból már javában folynak a színpadi próbák és a bemutatót a jövő héten tartja meg a színtársulat.

* Ma intim műsor a Modern Kabaréban. A nagyszabású intim műsort ma megismétli a kabaré kitűnő társulata. Színre kerül a „Tilos a bemenet” című kacagtató bohózat, amelynek minden jelenetét falrengelő kacagással kíséri a közönség. A pompás bohózatban a társulat legjobb erői játszák a főszerepeket. A bohózaton kívül tizenhat elsőrendű magánszám szerepel a mai intim műsoron. Holnap, szombaton operett-bemutató, új magánszámok.

HIREK.

— **Mária királynő Sándor görög király sírjánál.** Athen. Mária királynő meg látogatta Sándor néhai görög király Tátyában levő sírját. A királynő virágcsokrot helyezett a sírra.

— **Griffa rendőrprefektus előléptetése.** A hivatalos lap írja, hogy Griffa Ovidiu aradi rendőrprefektust a VII. fizetési osztály első fokozatából a VI. fizetési osztály második fizetési fokozatába léptették elő.

— **A brucki tárgyalások.** Budapest. Gróf Teleki Pál magyar miniszterelnök Horthy kormányzónak jelentést tett a brucki tárgyalásokról.

— **Lengyel bizottság Magyarországon.** Budapest. Április 9-én Lengyelország társadalmi és közgazdasági vezetői részéről bizottság érkezik Budapestre, hogy Magyarország közgazdasági viszonyait tanulmányozza.

— **Az aradi iskolák államosítása.** Megirtuk, hogy a közoktatásügyi államtitkárság hozzájárult az aradi községi iskolák államosításához. A tanfelügyelőség már napok óta foglalkozik az átadás előkészületeivel. A megállapodás szerint a községi iskolákat május hó 1-én adják át az államnak.

— **Távozó prefektusi titkárok.** Raicu Aurél prefektusi titkár az imperium átvétele óta működik a vármegyei prefektúrán és hozzáértéssel, tudással és mindenkor konciliáns megértéssel állt a jogkereső közönség rendelkezésére. A prefektusi titkár már hetekkel ezelőtt beadta állásáról való lemondását, amit a belügyminiszterium el is fogadott. Raicu titkár a holnapi nap folyamán adja át hivatalát. Ugyancsak távozik Leucutia Aurél prefektusi titkár is. Leucutia titkár mindenkor a legnagyobb előzékenységgel intézte el mindenkinék ügyét. A két távozó titkár lemondott Demján Aurél titkár fogja ezután vezetni, aki szintén az imperium átvétele óta működik.

— **Magyarországon pang az üzleti élet.** Budapest. Az üzleti élet pang, a közönség nem vásárol semmit, mert várja az olcsóbb árakat. Nem vásárolnak azonban a kereskedők sem főként azért, mert várják a Hegedüs Lőránd-féle áruválsággal kapcsolatos intézkedéseket és a válságra való tekintettel azt szeretnék, hogy minél kisebb legyen az áruaktáruk. A kereskedők túlnyomó része azonban azért nem vásárol, mert előbb tudni akar drágábban vásárolt árukészletén. Az árukészlet nem tudja veszteség nélkül meguszni azok, akiknek kell áruaktáraik vannak.

— **Elsikkasztott ezer lel.** Földes Imréné feljelentést tett a rendőrségen Jakabos Károly ellen sikkasztás vádjá miatt. Jakabos a Földesné felvett ezer lejjel, amit csokoládé vásárlására kapott, nem tudott elszámolni. A rendőrség megindította az eljárást Jakabos Károly ellen.

— **Előléptetett vármegyei főtisztviselők.** A hivatalos lap ma érkezett száma több aradmegyei főtisztviselő előléptetéséről szóló rendeletet közöl. Dr. Beles Jenő alispánt az ötödik fizetési osztály második, Marcovicu Vince árvaszéki elnököt a hatodik fizetési osztály

első, Boneu Vazul első főjegyzőt és Dirlea Vazul második főjegyzőt a hetedik fizetési osztály első fokozatába léptették elő.

— **Románia kiküldöttel a revall konferencián.** Bucuresti. A külügyminiszterium elhatározta, hogy Filality meghatalmazott minisztert kiküldi a revall konferenciára, hogy a bolsevistákkal a tárgyalásokkal felvegye. Vele megy Ciotori volt stockholmi követ és Rau Gracian, az Epoca című lap szerkesztője. Két titkár kíséri a román megbízottakat, akik Filality külföldről való megérkezése után azonnal Revalba utaznak.

— **Nikolajevics nagyherceg meghalt.** Páris. Nikolajevics Nikolaj orosz nagyherceg, ki a világháborúban az orosz hadsereg főparancsnoka volt, tegnap Nizzában meghalt.

— **Egy hajó katasztrófája.** London. A Reuter-ügynökség jelentése szerint a Hongh-Moh nevű kínai hajó Singapor közelében elsüllyedt. A hajón levő 1100 utasból csak 248 menekült meg, akiket angol cirkálók mentettek meg.

— **Esik a gyémánt ára.** Rotterdam. A gyémánt- és briliánskövek ára rohamosan esik. A gyémánt alig kétszer olyan drága, mint a háború előtti volt.

— **A Hofer-család kihalt.** Bécs. A napokban meghalt Hofer Andrásnak, a híres tiroli szabadsághősnek dédunokája. Az elhunyt utolsó sarja volt a Hofer-családnak.

— **Talaat pasa gyilkosa.** Berlin. A rendőrség kihallgatta Teilirian Salamon perzsa diákot, ki Talaat pasa volt török nagyvezér meggyilkolta. Kijelentette a perzsa diák, hogy szüleiért állt bosszút, akiket Talaat pasa meggyilkoltatott.

— **Jóváhagyott árdrágítási ítéletek.** Árdrágítási ügyek fellebbviteli tanácsa ma tartott ülésén helybenhagyta Fertig József mészáros 3000 leles pénzbírságát és Grosz Hérman ezer leles büntetését. A tanács súlyosbításnak vette azt a tényt, hogy a vádlottak, dacára a szigorú rendelkezéseknek, nem fizették be mind a mai napig a büntetés összegét.

— **A III. osztályú keresett adó folytatódó tárgyalása** folyó évi március 19-én szombaton a következő sorrendben fog történni: Stefu György bodegás, Dorogi Sándor borbély és fodrász, Sajgatin és Boros borbély. Dr. Auszterweil Géza és Miklós József horioldolgozó, Braun Frigyes cipész, Pásku Száva, Herman Zsigmond, Dattner Albert, Hartmann Péter, Zombori János, Philip József Jankó és Arzsintár, Távrof Sebestyén, Fodor Gyula, Nemes István, Kozó István, Bolca Márk, Márk János, Dvorzsák Istvánné, Popics Miklós, Damján Sebő, Ráda János, Pálkás Lajos, Nagy János, Argyelán György cipész és cipőkenőcs készítő. Gara Zsigmond készítő cipő kereskedő, özv. Radován Péterné cukorka keresk., Móritz József cukrász, Boros Ferenc, Székely Sándor cukrász, Fodor János csizmadia, Terzon Mátyás Vitkovics Jakab csizmadia, Nádray Aurél, Rác Emil építész, özv. Schrank Henrikné, Kristy Mária, Madár Józsefné, özv. Hunyadi Istvánné, Bokor István, Gulcsin György élelmiszer keresk., Valaczkay Józsefné piaci árus, Pillisi

Gézáné, Salamon Pálné, Darvas Vilmos, Puskás Istvánné, Palaki Sándor élelmiszer keresk., Kohn József gyümölcskereskedő, Tokai Mihály gyümölcskeresk., Kozma Mihály baromfikeresk.

— **Az üzleti könyvek felülbélyegzése.** A rom. kir. állampénztár ismételtén felhívja a részvénytársaságokat, vállalatokat, kereskedőket, hogy üzleti könyveiket Timbrul de Asistența Socială-val való felülbélyegzés végett f. hó 20-ig okvetlen mutassák be. A felülbélyegzés mikéntjére az állampénztár 18. sz. szabályában Schweiger Péter tanácsos ad előzetes felvilágosítást. E hó 20-án után az ellenőrző bizottságok már megkezdik működésüket.

— **Simonsék londoni hotelszámlája.** Egy angol szikratávirat világgá röpi a hírt, hogy a német delegációnak londoni hotelszámlája a Savoy-szállóban 2400 font sterlinget tett ki, ami leura átszámítva több mint félmilliót tesz ki. A német delegáció Simons külügyminiszter vezetésével egy hétig volt kénytelen Londonban tartózkodni. A delegációt husz tagra számítva, mindegyik tagra átlag napi 18 font sterling jut.

— **Módosították a szállítási szabályzatot.** A CFR. központja a közlekedési miniszterium hozzájárulásával rendeletet küldött az összes kerületi vasutüzgatószolgálatokhoz, amely a szállítási szabályzatot a következő módon bővíti ki: A gyorsárak szállítási idejére vonatkozólag a jövőben minden egyes 250 kilométerre 10 napos határidőt fognak számítani, a rendes árukra vonatkozólag pedig 250 kilométerre 20 napot. A szállítási szabályzat újabb megváltozása a szállítási díjtételeket ismét jelentékenyen emelni fogja.

— **A szőnyegkereskedő — mint háztulajdonos.** Szeid Husem török szőnyegkereskedő már régóta itt él Aradon. Házat vásárolt magának és megszerezte az aradi illetőséget. Most a Part-utca 5. számú házában az összes lakók házbéret száz százalékkal kívánta felemelni. A lakásbizottság ma tárgyalta az ügyet és kérésével elutasította a török háziurat, Szeid Husemet.

— **A törvényszéki elnök fogadónapjai.** Dr. Moldován Silvius törvényszéki elnök közli a magánfelekkel, hogy csak kedden és pénteken 11-től 12 óráig áll a közönség rendelkezésére. Ügyvédek és hivatalos személyeket bármikor fogad.

— **Bucsulakoma.** Tegnap este bucsuztatták az aradi vendéglősök és kávéosok ipartársulatuk elnökét, Sárközy Ferencet. Az aradi összes kávéház- és vendéglőtulajdonosok családjakkal együtt összejöttek Mayer Antal vendéglőjében, ahol melegen ünnepelték Sárközyt, akit többek felköszöntöttek. A hangulatos bucsulakoma a reggeli órákig tartott.

— **Hirdetmény.** Tekintettel a meggyében fellépett fárványokra és a közeledő tavaszra, felszólítom az összes háztulajdonosokat, hogy házaikban levő félreeső helyeket tisztíttassák ki és hozzák rendbe folyó év április hó 1-ig, annál is inkább, mert közeget megbiztam szigorú ellenőrzéssel és az ilyenemű kihágásokat a leghigorubbann fogom megbüntetni.

— **Szezonnyitó mérkőzés** lesz vasárnap, folyó hó 20-án d. n. 4 órai kezdettel a Kinizsi és ATE. csapatai között, az ATE. óvár-teri sporttelepén. Jegyek elővételeiben Bauer Gyulánál.

A földbirtokos rablói.

Két fiatalember tilt ma az aradi törvényszéken a vádlottak padján: a 23 éves Kolozsi Mihály és a 25 esztendő Varga Ferenc. A vádtanács többrendbeli rablás büntette miatt emelt ellenük vádat. Kolozsi és Varga a múlt év decemberében Szukanek János nevű társukkal együtt betörtek Niederhauser Gyula Arad mellett levő birtokára a földbirtokost megköltözték és ütlegekkel kényszerítették arra, hogy ékszereit előadja. Körülbelül negyvenezer leiterékü briliánst, aranyat, pezsgőt, ruhát raboltak össze. Ugyancsak egy héttel ezután Szederháton behatoltak Kiss Mihály lakásába onnan 25000 korona értékű ruhaneműt raboltak el. A föltárgyaláson rengeteg bűnjelt hoztak elő. Bittó József táblabíró tanácselnök egymásután hallgatta ki a tanukat. A bizonyítási eljárás során beigazolódott, hogy a vádlottak, bár tagadtak, követték el a rablást. Dr. Bauer Bódog ügyész vádbeszédében fenntartotta a vádtanács döntését és Kolozsi Mihályt egyrendbeli, Varga Ferencet pedig kétréndbeli rablással és betöréssel vádolta. A törvényszék hosszas tanácskozás után a késő déli órákban hirdette ki az ítéletet, amely szerint Kolozsi Mihályt az egy esztendei vizsgálati fogság beszámításával három esztendei börtönre, Varga Ferencet pedig ugyancsak egy évi vizsgálati fogság beszámításával hat esztendei fegyházra ítélte. Egyben elrendelte a bíróság, hogy a vizsgálati fogságból megszökött Szukanek Jánost, aki valószínűleg Magyarországra menekült, kikérjék.

Weiglingerné megpróbáltatása.

(Modern történet.)

Weiglingernét nem sokan ismerik Aradon, eltekintve néhány előkelő uricsaládot, hova gyakran bejáratos. De hogy ne soká huzam a dolgot, elárulom, hogy Weiglinger néni mosónő. Már ki tudja, mióta élt szépen, szerényen egyhanguságban. Meg voltak a rendes házal, hova mosni járt. Este megkapta a bérét, összepakolta a megtakarított ételt a batyujába és neklivágott munkától görnyedten az ujaradi országútnak. Egy apró, vizes lakásban lakott nyomorék fiával Weiglingerné. A fiu már huszonegy esztendő volt, de dolgozni soha sem tudott és goromba volt az anyjához. A férje még ezelőtt husz esztendővel, mikor Weiglingerné fiatal menyecske volt, elmélt Amerikába, mert ott könnyebbnek vélte a megélhetést. Azóta nagyon keveset hallottak egymásról. A posta nem szegényembernek való. Egy napon, mikor Weiglingerné hazajött a munkából és az ételmaradékokat odakészítette a fiának, a legény bamba tekintettel egy táviratot nyujtott át anyjának. A szomszédban lakó kisasszony magyarázta meg neki a sürgöny értelmét. Weiglinger János szeretettel köszöntötte az ő lelete párját, tudatta vele, hogy nagyon jól megy a dolga, csak nagyon egyedül érzi magát és pénzt, meg utlevelet küld az aszszonynak, hogy jöjjön el hozzá Chicagoba. Weiglingerné a pénzt is megkapta néhány nap múlva. Ötszáz dollárt küldött Weiglinger János feleségének. Weiglingerné nagy reményekkel készült fel a nagy utra és örömmel, a szob jöv reményében mondott örök búcsút a part-soron levő kis szürke háznak, hogy vonatra ülve nekiinduljon a nagy utnak. A szomszédok és akik ismerték Weiglingernét, sőt még a nagyságák is irigykedtek keveset a szegény mosónő szerencséjére és amint isténként beszélgettek róla, csak haragosai is, hogy derék becsületes asszony volt a Weiglingerné néni.

Mult az idő és egy ősutói napon visszaérkezett Aradra Weiglingerné. Megérkezett Chicagoba, de a férjét nem találta sehol, a pénze meg csak elfogyott. Megint csak visszaállt a mosóteknő mellé és a többi öregasszonynak, meg a gyerekeknek bámulatos mesét mesélt Amerikáról. De a történet tulajdonképpen még csak most kezdődik. Egy napon megint táviratot kapott Weiglinger Jánosné. A férje táviratozta neki türelmetlenül, hogy miért nem jön már. Weiglingerné helyett a szomszéd kisasszony írta

meg az Amerikában lévő férjének a levelet és elmondta benne, hová van járt Weiglinger néni. Egy-két hónap alatt megjött a válasz. Weiglinger János közölte a pontos címét feleségével és leírta, hogy Chicago mellett egy hatalmas konzervgyár vezető munkása és megint küldött pénzt az aszszonynak. Weiglingerné a nagyságák és szomszédok biztatására megint csak rászánta magát a hosszú tengeri utra. Azóta nem hallottak róla hirt Ujaradon, csak néha-néha beszéltek, hogy milyen jól is mehet a dolga Amerikában. A sok képzelődés lassanként szilárd formába öltözködött és most már mindenki tudni vélte, hogy Weiglinger néni amerikai milliomosné lett. A mult héten egy fáradt összetörődött feketekendő iparosasszony érkezett meg az aradi pályaudvarra. Mikor az állomáson künn levő detektiv igazoltatta, amerikai utlevelet mutatott fel. Weiglinger Jánosné visszajött Amerikából. Két héttel együtt az urával boldogságban és a második hét végén Weiglinger János a tufeszített munkától kapott szervi szivbaiban hirtelen meghalt. Weiglingerné darabig ott dolgozott, de amint mondja, hazajött a kis maradék pénzcsékjén, mert dolgozni itt is lehet és az ember legalább nincs idegennek között.

Weiglingerné elmesélte nekem részletesen élete történetét. Beszélte és kifejezéstelen szemei zavarosan tekintettek a semmibe. A sarokban a bamba gyerek kezdett nyöszörögni, Weiglingerné szeretettel simogatta meg a fejét. Mosástól eldurvult, kérefagyott kezeivel levágott egy darab kenyert és odaadta a legénynek.

oooooooooooooooooooo

Közgazdaság.

Esik a dollár kursusa.

A valutapiacra az üzlet teljesen ellanyhult. Főként a dollár kursusa mutat meglepetésszerű zuhanást. Mig Zürichben a dollár nemrég még 6 és fél frankon állott, addig most már 5 frank és 84 centimesre zuhant. Ha tekintetbe vesszük, hogy a békében is 5 svájci frank volt egy dollár, akkor fogalmat alkothatunk magunknak arról, hogy a dollár egyszerre ily alacsony kursust ért el. De nemcsak a zürichi piacon, hanem Párisban is rohamosan süllyed a dollár kursusa. A budapesti valutapiacra nemrég még 600 koronát adtak egy dollárért. Az utóbbi időben, amióta a magyar korona csak kevéssé is javult, a dollár már 379-re zuhant. Ezt a hirtelen esést maga Amerika idézi elő, mert ezzel akar segíteni a nagy munkahiányon. Az amerikai kormány ugyanis arra az álláspontra helyezkedett, hogy vissza akarja szerezni az európai piacot s ezt csak úgy ér-

heti el, ha valutáját mesterségesen rosszabbítja, hogy termékeit könnyebben elhelyezhesse. Mai jelentéseink a következők:

Páris, szikratávirat, március 16. Dollár 14, márka 22 és háromnegyed, leu 19 és fél. **Bucuresti, március 16.** Dollár 71, márka 1.21. **Arad és Timisoara (Temesvár), március 17.** Dollár 71, márka 1.21.

Budapest, március 16. Angol font 1550, dollár 379, márka 647, francia frank 2855, lira 1475, osztrák korona 67, rubel 185, leu 511, szokol 528, svájci frank 660, korona és frankdinár 990, lengyel márka 53. — **Zürich, március 16.** Tőzsdényítés: Berlin 937 és fél, Newyork 585, Milano 2165, Prága 775, Budapest 145, Zágráb 400, Bucuresti 800, Varsó 70, Bécs 105, osztrák lebelyegzett korona 87 és fél. — **Tőzsdézárás: Berlin 932 és fél, Hollandia 201, Newyork 584, London 2280, Páris 4090, Milano 2165, Prága 470, Budapest —, Zágráb 400, Bécs 135.**

Az árak Galatzaiban.

Bucuresti. A legutóbbi árak Galatzaiban a következők voltak: Angol gyapju 470 lei bálsként, „Crompon“ 500 lei, szatin 130 cm. széles 24 lei, dupla széles nadrágvászon 40 lei, fehér vászon 70 cm. széles 17 lei, vékony gyapotharisnya 70 lei tuotja. Bőrárak: külföldi ta'p 60 lei kilója, marhabőr 24-30 lei, külföldi boxbőr darabja 23 lei, varrott talpu férficipő 350 lei, belöldi boxcipő 260 lei, középminőségű női cipő 400 lei, box női cipő 180 lei, külföldi bakkanos 180-190 lei. Vasárak: drótszeg kilója nagyban 9 és fél lei különként, kicsinyben 11 lei. Vas-sin 6 és fél lei, eke 700 lei, kasza 20 lei. Háztartási cikkek: a raktárak meglehetősen üresek, a lopások és károk miatt az árak megkétszereződtek. Porcellántányér darabja 10 lei, fajanoe-tányér 6 lei, asztali keszlet hat személyre 700-800 lei, feketekávé készlet tucatja 120 lei, boros és vizes pohár 3 leitől 5 leig.

— **Budapesti ért. ktözsdé.** Budapest, március 16. Magyar Hitel 1835, Osztrák Hitel 810, Angol-Magyar Bank 910, Leszámitoló Bank 780, Jelzálog Hitelbank 415, Salgótarjáni 6565, Rimamurányi 3500, Államvasút 3600.

— **A világ aranytartaléka.** A Times kimutatást közöl a különböző országok aranytartalékáról. A kimutatás a következő: Az Amerikai Egyesült Államok 11 milliárd és 200 millió, Franciaország 7 milliárd 750 millió, Anglia a gyarmatokkal 6 milliárd 850 millió, Japán 2 és fél milliárd, Spanyolország 2 milliárd és 450 millió, Argentína 2 milliárd 100 millió, Oroszország 1 milliárd és 650 millió, Németország 1 milliárd és 400 millió, Hollandia 1 milliárd és 350 millió, Olaszország 800 millió, Svájc 550 millió, Svédország 350 millió, Dánia 325 millió, Ausztria és Magyarország együttesen szerepelnek a kimutatásban 300 millióval, Belgium 275 millió, Norvégia 200 millió.

— **Szabad az aranyforgalom.** Bucuresti. A minisztertanács elhatározta, hogy az aranyforgalmat és az arannyal való kereskedést, ami eddig bizonyos mértékben korlátozva volt, ezentúl teljes mértékben megengedi. Ugyancsak megállapította a minisztertanács az aranyért fizetendő kincstári árat is. A határozat szerint egy kilogramm arany ára 27,500 lei. Az állami aranyvásárló hivatalokat értesítették, hogy az ilyen ártért felajánlott aranyat vásárolják meg.

— **A bankjegymillió.** A háború évelben a világ bankjegyszaporulata általában évi 9 milliárd dollár, ezzel szemben 1919-ben 12 milliárd, 1920-ban pedig 25 milliárd dollár volt. A forgalomban levő bankjegyek értéke 1913-ban 7 és fél milliárd dollár volt, míg most 82 milliárd dollár. Az aranyfedezet 1913-ban 62 százalék volt, a fegyverszünet megkötésekor 17 százalék, míg most mindössze 9 százalék. A népek adóssága 1913-ban 43 milliárd dollár volt, most pedig 300 milliárd dollár. Ezeket az adatokat egy német közgazdasági ujság állította össze, de nem vette fel Szovjet-oroszország pénzügyi tranzakcióit.

— **Kilencszázötven millió értékű hadikölcsön.** Budapest. A vidéki pénzügyintézetek lassu tempóban küldik be a Pénzügyi Központba a hadikölcsönök felülbélyegzéséről szóló jelentéseket. Eddig csak 125 millió forintot tette megjelentéssel a nosztrifikálással megbízott 300 pénzügyintézet közül, pedig április elsejére a Központi pontos kimutatást akar készíteni. Ennélfogva csakis a budapesti eredmény ismeretes. Eszerint március elsejéig Budapestben 326 ezer darab hadikölcsönnyel jelentettek be nosztrifikálási kérelmet összesen 953 millió korona értékben.

Mozsi.

— **A mozgóképszínházak műsora.** Március 18-án az Apollóban: **Judex.** Bűnügyi dráma. III. rész. — Az Uránában: **Judex.** Bűnügyi dráma. IV. rész.

„Judex III-IV.“ Az Uránia színház tegnap mutatta be Judex negyedik fejezetét. A közönség ép oly őrtást érdeklődést mutatott a negyedik rész iránt, akár az előbbieknél: utolsó helyig megtelt a nézőtér s lázas kíváncsiság kísérte az idegzetgálasan fölépített drámai cselekmény továbbfejlődését. Ebben a részben már teljes nagyszerűségben bontakozik ki a szenzációs bűnügyi dráma megkapó cselekménye. **Judex,** a titokzatos bíró, akiről még mindig nem tudjuk, hogy kicsoda, elárulja Jaqueline iránt érzett szerelmét. Jaqueline azonban idegenkedik a titokzatos embertől, noha annak sok hálával tartozik élete megmentéséért. Ez a tartózkodás azonban később meleg vonzódással érlelődik a csinos asszonyban, ki belátja, hogy **Judex** nélkül már rég a gonosztevők áldozata lett volna. **Judex** amig Jaqueline felé közeledik, nem mulasztja el a gonosztevők próbálkozásait visszaverni. Mindig részen van s a gonosztevők bármibe is kezdenek, szembetalálják magukat **Judex**szel. Ezt a hézagosan adott cselekményt természetesen az érdekesebbnél érdekesebb részletek és frapárs fordulatok egészítik ki. A negyedik rész kiállításá gyönyörű művészeti munka. Meglátszik a filmen, hogy a francia Gaumont filmgyár minden rendelkezésére álló eszközt felhasználta, hogy nagyszerűt, felülmulhatatlant produkáljon. A szereplők is a legnagyobb elismerést érdemlik. Valamennyien művészetük legjavát nyujtják. Az Uránia színház még pénteken vetíti **Judex** negyedik fejezetét, míg az Apolló színház pénteken a harmadik fejezetet mutatja be utoljára s pénteken folytatja a negyedik rész vetítését.

Apró hirdetések

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítják.

Minden szó hirdetésért ára 75 bani.

Hosszabb betűkkel 1 lei 50 bani.

A vaslagabb betűkkel kívánt szavakat félújjással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szög 7 lei 50 bani.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Alkalmazás.

NÉMET kisasszony nagyobb gyermekek mellé ajánkozik. Cim Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10733

PERFECT KÖNYVELŐ és gépirónó magyar német, esetleg írógéppel keresetk. Messzer Armin Arad Strada Crifan (Karolina-utca) 8. sz. 1104

GYAKORNOKOT ki a magyar és román nyelvet írásban és szóban tökéletesen bírja, alkalmazza a Triesti Biztosító, Fischer Eliz-palota. 1113

PESTÉKSZAKMÁBAN JÁRTAS fiatal kereskedősegéd és egy tanuló felvétetik Meer festéküzlet. 1110

KEMÉNYFA szakmában önálló munkakerő 30 éves praxissal bizalmi állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 1114

PERFECT KÖNYVELŐ, magyar, német levelező megfelelő állást keres. Román nyelvet is jól bírja. Ajánlatokat „Mérlegképes” jellegre a kiadóba kér. 1115

HÁZVEZETŐNŐNEK, vagy házikisasszonynak ajánkozik intelligens nő. Ajánlatok „Komoly” jellegre a kiadóba kéretnek. 1117

Vétel és eladás.

OLCSÓ hálószoba butor eladó. Postás asztalos. Szent-Pál-utca 1. 1117

KÉT LERNIS gázrezsó eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10733

EBEDŐ főúri antik íróasztal, salón garnitúra, boros üvegek, egyebek eladó Strada Marasesti (Kossuth-utca) 49. I. emelet jobbra. 1118

MÉHES ELADO 56 családra kaptár, 15 család méh és teljes felszereléssel. Cim Calea Saguna (Varjassy Lajos-utca) 84. szám. 1119

MEHER HALÓ, egy személyes-háló, szalagarnitúra, asztalok, székek, drömő, fu-zter sürgősen eladó. Bulvardul Regele Ferdinand (Boros Béni-ter) 7., hátsó lépcső. 1120

EGY szép modern rőtös állvány puldokkal és egy kisebb Wertheim-szekrény, előnyös árban azonnal eladó Nagyzerénden. Értekezni lehet Weisz Manónál, Nagyzerénden. 1105

EGY teljes hálószoba berendezés eladó Calea Saguna (Varjassy Lajos-utca) 102. Bővebbet Boszilkov kárpitosnál Strada Marasesti (Kossuth-utca) 66. 1103

VALÓDI ezüst evőkészlet tokban dupla fedellű férfi arany zsebóra láncsal nagy brilliáns gyűrű, művészi olajfestmények edények, tükör, horgozt filék betétek, csipkék kézmunka terítők finom kézi-hírnzésű zsebkendők fehérneműk, nagy skunks-bova legyezők eladók. Strad Consistoriului (Batthyány-utca) 3. 1107

ARANY ezüst, ékszer, festmények szőrmék szőnyegek szervizek eladását vállalom. Cim a kiadóban. 1108

„Drauc si Provincia” Societatea de ajutor de la sineci ca asociatie in lichidare.

APELI

Deoarece cu ocazia revolutivei din noiembrie 1918, toate registrele „Societatii de ajutor de la sineci ca asociatie Drauc si Provincia in lichidare” sau nimiciti, facem apel la toti creditorii si depunatori asociatiei ca sa-si anunte pretentiile pana la 1. Aprilie la lichidatorii asociatiei caci deapfel nu se vor lua in considerare la facerea lichidarii.

Drauc 1. Martie 1920.

Drauc si Provincia Societatea de ajutor de la sineci ca asociatie in lichidare.

„Drauc és Vidéke” Önszegélyző Egyesület Mint Szövetkezőt felszámolás alatt.

FELHÍVÁS!

Mitűn az 1918. évi novemberi iorradalom alkalmával „Drauc és Vidéke Önszegélyző Egyesület Mint Szövetkezőt” felszámolás alatt összes könyvel és okmányai megsemmisítettek, felhívjuk a szövetkezőt összes hitelezőit és törzsbetevőit hogy igényeiket folyó évi április hó 1-ig a szövetkezőt felszámolóinak jelenték be, mert azok ellenkező esetben a felszámolási tervzetnél figyelembe vé tetni nem fognak. 1109

Drauc 1920. március hó 1.

Drauc és Vidéke Önszegélyző Egyesület Mint Szövetkezőt felszámolás alatt.

Kész ajtók, ablakok

minden méretben olcsón kaphatók

Gzeiler és Szathmáry

asztalosárugyárában,

Arad, Strada Teodor Contea No. 7. (Póltomborg Ernő-utca 7. szám.) 10781

Eliamert legszebben fest, tisztít és mos

Müller J. és Fia

kelmefestőgyára. 10468

Fióküzletek: Strada Bratiana (Waltzer-utca) 7. és Asztalos Sándor-utca 3. sz.

Lakáscsere.

Kérek két vagy három szobás modern lakást földszínlén, vagy ítelemeleten belváros központjában. Cserébe adnám Plata Avram Iancu (Szabadság-térre) nyitó első emeleti utcai alkov-szobámat. Költségek és egyéb költségekre 4000—5000 leit fizetek annak, ki megfelelő lakáshoz juttat. Ajánlatok „Lakáscsere” jellegre alaw Klein hírlapjában Strada Romanului (Zrinyi-utca) adandók le, hol címem is megteudható. 10478

SZÁLLODA ÉS VENDEGLŐ MEGNYITÁS!

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel hogy a Calea Bihorulul (Hindenburg ut) 9. szám alatt (pályaudvarral szemben) levő BERLINI SZÁLLODÁT ÉS VENDEGLŐT átvettem. Állandóan izletes konyha elsőrendű italok, szolid polgári árak. Előzékeny kiszolgálás. Szíves pártfogást kér. 10478

WEISZ JOZEFIN

Naponta zene estély.

Kereskedők figyelmébe

Nagy harisnya raktár valamint nagy rövidáru raktár 486 szolid kiszolgálás mellett.

Alexandru Krammer
Str. Metlanu (Forray-u.) 3.

Gyári ingatlan,

többébb stírgarézszövek, esztírgapárok, külön éle gépek szárazmók, transmissiók, galvanizáló es ireda-berendezés 10738

eladók.

Arad, Thököly Imre-utca 1.

Alexandru MAAR Sándor

első aradi villanyerőre berendezett meszelő-, kefe- és círok-seprű gyára Arad, Strada Eminosa (Deak Ferenc-utca) 27-31-32. Üzleti lerakat: Str. Eminosa (Deak Ferenc-utca) 2. szám. — Ajánlat saját gyárában elsőrendű anyagból készült meszelő-, kefe- és círok-seprű gyártó anyait bármily mennyiségben a legelőnyösebb ártért: waggontelekekben és viszonté adóknak nagy arkedvazmény. Ajánlatok kívá-natra díjmentesen küldetnek. Garantiált prima áru! Pontos kiszolgálás! 10731

HORNIMAN

Tea és Cacao

előkelő körök kedvence. — Kapható az összes gyarmatáru kis és nagykereskedésekben. — Vezérképviselőt:

Herzog Ottó és Alfréd
BUCUREST, Calea Vacaresti No. 4.

E K É K E T,

KUKORICAVETŐGÉPEKET, EXSTIRPATOROKAT, stb.
DRÓTSZEGEKET, KASZÁKAT, LÁNCOKAT, SZÖLLŐ-
PERMETEZŐKET, stb.

RÉZGÁLICOT, KÉNPORT, GUMMITÖMLŐKET, stb.
MINDENNEMŰ MŰSZAKI CIKKEKET, GÉPOLAJOKAT, stb.
raktárról azonnal szállít nagyban és kicsinyben az.

Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület Géposztálya

SIBIU (Nagyszében), Salzgasse 22., valamint annak fiókja:
Segesvár, Baiergasse 47. és tólerakata: Hann és Társa
R.-T. Cluj (Kolozevár), Heltai-u. 3. 194

SPITZKÖLYÖK, csodaszép fajliszta megyon olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1111

BUTOR, Ebédli és hálószobák olcsó árban kaphatók Wigenfeld butorraktár, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca.) 4836

ANTIK és modern porcellán butor, szőnyegek festmények, ékszer, ezüst-öt vesz és elad Salon Artistique. Alas-6 kiállítás. Bulvardul Regina Maria (Andrássy-tér) 21. szám. 10621

FABRICA DE UELIURI DIN ARAD, Alexandru Longyel si Fil (Aradi Olajmalom, Lengyel Sándor és Fiai) Bulev. Regele Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 22. Telefon 135. Ajánl napi áron destillált és raffinált gépolajat, vulcán olajat, gőz és motorhengeroajat, autóolajat, autó és nehéz benzint, továbbé zsirt, sárga és fekete kocsikenőcsőt, tökmag, napraforgó és repceolajat, olajpogácsákat. 10641

HASZNALT ÓLOM megvételre keresték. Bővebbet a kiadóban.

Ingatlan.

KAPA-utca 37a) számú magánház elfogalható lakással eladó. 1112

ORCZY-UTCA 17. számú bérház üzlettel együtt eladó. 1116

Uzletek.

KARPITOS UZLET anyag és berendezéssel olcsón eladó. Strada Marasesti (Kossuth-utca) 66. sarok. 1108

Oktatás.

NÉMET ÓRAKAT ad intelligens németországi urinő. Cim Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10733

Különféle.

ISTÁLLÓ 6 lóra kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 942

APRÓHIRDETÉSEKET az Aradi Közlöny részére felvesz Wallinger István hirdetésfelvételi irodáján Lázár Vilmos-utca. Klein I. hirdetés és hírlap irodáján Strada Romanului (Zrinyi-u.) és Masul Bulvardul Regele Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 15. szám alatti papirtársulat.

Rézgálicz

(KÉKKŐ) 99%-os

nagybani eladás

és megkezdődött: 10478

I. NACHT

tómnagykereskedőnél Arad, Strada 1. Decembrie (Fa-utca) 1. Telefon 570.

Névjegyeket, levél-papírokat, meghívókat, üzleti és hivatali

nyomtatványokat

kisebb-nagyobb mennyiségben legjutányosabb, legesinosabb kivitelben és legjobb papíroson készít az

Aradi Közlöny nyomdája

(Az Arad-eszandi egyesült vasúti palotájában.)